

Az előadás címe: Az új Mt. felelősségi rendszere és a Ptk. kapcsolata

Az előadó neve: Dr. Sipka Péter (II. évf. levelező tagozatos PhD hallgató, egyetemi tanársegéd, DE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, DE-ÁJK Agrárjogi, Környezetjogi és Munkajogi Tanszék)

Konzulens: Dr. Nádas György PhD, egyetemi docens

Az előadás rövid leírása:

2012. július 1.napján lép hatályba a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (új Mt.), amely a munkajogi felelősségi rendszert részben új alapokra helyezi, egyúttal munkáltatói felelősség esetén a felelősség módja és a kártérítés mértéke kapcsán mögöttes joganyagként a Ptk. szabályait rendeli alkalmazni.

A törvény a munkáltatói objektív felelősséget változatlanul fenntartja, ugyanakkor a munkáltató számára kimentést enged, mely mentesülési lehetőség akkor áll be, ha bizonyítja, hogy a kárt ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia, és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje, vagy a kárt elhárítsa, vagy a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.¹ Az exculpato-val a jogalkotó a munkáltatót kívánja ösztönözni arra, hogy alakítson ki olyan munkafeltételeket, amelyek eleve megelőzik a kár bekövetkeztét. Ehhez kapcsolódik, hogy a törvény új fogalmat, az „ellenőrzési kör” fogalmát alkalmazza, amely a korábbi „működési körhöz” képest szűkebb területet jelent, és ami a munkáltató felelősségét arra a körre szorítja, amelyben a felróhatóság keretein belül a kárt meg tudja előzni. A megváltozott szabályozás alapján a munkáltató nem felel azon károkért, amelyek függetlenek a munkáltató tevékenységétől, és amelyek befolyására nincs lehetősége.²

A fentiek mellett új jogintézmény, hogy a törvény lehetővé teszi a kártérítés alóli részbeni mentesítést különös méltánylást érdemlő körülmények alapján³. Ez a munkajogi ítélezési gyakorlatban eddig ismeretlen jogintézménye arra ad a bíróságoknak felhatalmazást, hogy a károkozó személyétől, anyagi helyzetétől, illetőleg a károkozás egyes tényállásbeli elemeitől függően a kártérítés összegét mérsékeljék.

A munkavállalói kártérítés kapcsán a korábbi szabályozási struktúra részben átalakul, és a jogalkotó együttesen használja a polgári jogban rögzített elvárhatóságot és a vétkességet, ugyanakkor az objektív felelősség eseteit is rögzíti. E körben a számos ponton véleményem szerint az egyes jogszabályhelyek között ellentét mutatkozik, aminek a feloldása a jogalkalmazás feladata lesz.

Az előadás célja, hogy a fentebb utalt rendelkezések elemzésével, a polgári jogi jogintézmények munkajogi alkalmazhatóságának vizsgálatával a gyakorlati alkalmazás lehetséges kérdéseit vesse fel.

¹ 2012. évi I. törvény 166.§ (2) bekezdése

² Pál Lajos, Lőrincz György, Kozma Anna, Pethő Róbert: Az új Munka Törvénykönyvének magyarázata, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2012., 264.o.

³ 2012. évi I. törvény 167.§ (3) bekezdése